

Школа та освіта

Школи та освіта у Швейцарії

Обов'язкове шкільне навчання

Подальша освіта (середня школа II)

Перехідні програми

Вища освіта й університети

Визнання дипломів і підтвердження попереднього досвіду роботи

Вивчення французької

Школи та освіта у Швейцарії

Дуже важливо мати гарну освіту. Обов'язкове шкільне навчання дає дітям знання, які будуть корисними в процесі вибору професії. Після закінчення обов'язкової школи важливо продовжити навчання через професійну або загальну підготовку. Хороша освіта дозволяє знайти хорошу роботу.

Шкільна система й освіта у Швейцарії

У Швейцарії процес освіти поділяється на 3 рівні:

1. Обов'язкове шкільне навчання: початкова школа й середня школа I (1-го ступеня)
2. Після обов'язкового навчання йде середня школа II (2-го ступеня): або початкова професійна освіта (професійне навчання), або загальна освіта (ліцей, загальноосвітня школа)
3. Подальша освіта: Hautes écoles spécialisées HES (Університети прикладних наук), Hautes écoles universitaires (Університети), Hautes écoles pédagogiques HEP (Педагогічні інститути) і заклади вищої професійної освіти (для отримання федерального сертифіката, федерального диплома або вищої освіти). Держава (Конфедерація, кантони та громади) є відповідальною за освіту. Конфедерація, кантони та громади мають різні обов'язки. Тому існують відмінності в шкільних системах у різних кантонах.

Оплата навчання

Обов'язкове шкільне навчання та освіта після обов'язкового періоду (середня школа II) є безкоштовними.

Бажаєте продовжити навчання? Не маєте високої зарплати?

Кантон може запропонувати вам фінансову допомогу: стипендію або позику на навчання. Ця допомога допомагає покрити частину витрат на освіту.

Ви є іноземним громадянином? За певних умов ви також можете отримати стипендію.

Розділ стипендій Service de la formation postobligatoire (SFP) (Управління подальшої освіти) надає інформацію про навчальні стипендії.

Рекомендації щодо навчального закладу й вибору професії

Centre d'orientation scolaire et professionnelle et de psychologie scolaire (COSP) (Центр шкільної і професійної орієнтації та шкільної психології) надає інформацію для вас і ваших дітей. Там вам нададуть підтримку й консультації на різних етапах навчання, а також допоможуть у виборі професії, навчального закладу й у подальшій кар'єрі.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/shkola-ta-osvita/shkoly-ta-osvita-u-shveytsariyi

Обов'язкове шкільне навчання

Обов'язкове шкільне навчання надає дітям базову освіту, необхідну для продовження навчання. Державні школи є безкоштовними.

Рівні освіти: різні етапи

У кантоні Юра обов'язкове шкільне навчання триває 11 років. Діти починають навчання у віці повних 4 років на дату 31 липня (тобто народжені до 31 липня включно).

Обов'язкове шкільне навчання поділяється на два етапи:

- Навчання в початковій школі триває 8 років.

Учні поступово розвивають навички в таких сферах: мови, математика, природничі науки, мистецтво, спорт і суспільне життя.

- Навчання в середній школі I (1-го ступеня) триває 3 роки.

Залежно від знань і навичок учнів розподіляють на різні навчальні рівні. Вони розширюють свої знання.

Крім того, вони стають більш самостійними й готуються до професійної підготовки.

А як щодо дітей з особливими потребами або інвалідністю?

Дітей з особливими потребами або інвалідністю заохочують і підтримують протягом усього навчання.

А як щодо дітей, які розмовляють іноземними мовами?

Діти, які не розмовляють французькою, отримують спеціальну допомогу.

Державні/приватні школи

Державні школи є безкоштовними. Хлопчики й дівчата навчаються разом. Навчання є релігійно нейтральним.

Більшість дітей і підлітків для отримання обов'язкової шкільної освіти відвідують державну школу.

У кантоні Юра також є одна приватна школа: St-Charles à Porrentruy (Сен-Шарль у Поррантрюї).

Якщо ви бажаєте записати своїх дітей до приватної школи, ви маєте самостійно сплачувати витрати.

Зарахування дитини до школи

Діти віком до повних 15 років на дату 31 липня (народжені до 31 липня включно) відвідують обов'язкову школу.

Ви переїхали до нової громади, в кантон Юра?

Вашій дитині менше 15 років?

Ви щойно приїхали в громаду у зв'язку з переїздом? Щоб записати дитину до школи, вам слід звернутися до адміністрації школи у вашій новій громаді.

Вашій дитині більше 15 років?

Ви маєте звернутися до Управління подальшої освіти. Це відомство допоможе їм знайти навчання.

«Спорт. Мистецтво. Навчання»

З 12 років підлітки, які займаються спортом або мистецтвом на високому рівні, можуть записатися на програму «Спорт. Мистецтво. Навчання» (Sport-Arts-Etudes, SAE). Батьки мають подати письмовий запит до Департаменту освіти.

Права й обов'язки батьків

Відвідування школи є обов'язковим. Ви можете зіткнутися з проблемами, якщо ваша дитина не ходить до школи без поважної причини.

Ваша дитина захворіла? Не може відвідувати заняття? Тоді ви маєте повідомити школу про відсутність.

Ви також маєте перевіряти, щоб ваша дитина виконувала домашні завдання.

Важливо показати дитині, що ви зацікавлені в тому, як вона навчається в школі.

Важливо підтримувати й заохочувати дитину.

Школа надає вам інформацію про всі аспекти шкільного життя вашої дитини.

Для цього існує кілька способів: щотижневий журнал, листи зі школи або співбесіди з батьками.

Дуже важлива ефективна взаємодія між вами й учителями. Це буде корисно для належного навчання вашої дитини.

Маєте запитання? Потрібна підтримка?

Будь-які запитання щодо школи спочатку ви можете поставити вчителю.

Якщо вчитель вважає, що дитині щось потрібно, або має до вас запитання, він також зв'яжеться з вами.

Чи є у вас якісь труднощі або особливі занепокоєння?

Ви можете звернутися до вчителя. Він направить вас до відповідних людей.

Ви також можете звернутися безпосередньо до соціального працівника школи або до Centre d'orientation scolaire et professionnelle et psychologie scolaire (COSP) (Центру шкільної і професійної орієнтації та шкільної психології).

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/shkola-ta-osvita/oboviazkove-shkilne-navchannia

Подальша освіта (середня школа II)

Після обов'язкового шкільного навчання молодь продовжує свою освіту в середній школі II — в межах або загальної, або професійної підготовки. Молодь, яка потім бажає навчатися в університеті або інституті, має отримати атестат про гімназійну, професійну або спеціалізовану освіту.

Початкова професійна освіта (професійне навчання)

Після обов'язкового шкільного навчання молодь може обрати початкову професійну освіту (професійне навчання). Це базова навчальна програма, яка дозволяє отримати професію.

Подвійне навчання (підприємство + школа)

Під час навчання молоді люди працюють на підприємствах. Вони опановують практичні навички, пов'язані з професією. І вони відвідують професійну школу 1 або 2 дні на тиждень.

Цей тип навчання називається подвійним навчанням: одна частина проходить на підприємстві, а інша — у професійній школі.

Навчання у професійній школі

Також можливо навчатися у професійній школі на денній формі навчання, зі стажуванням на підприємствах.

Тривалість професійного навчання

Професійне навчання триває від 2 до 4 років. Молоді люди отримують Федеральне свідоцтво про професійну підготовку (AFP) або Федеральний сертифікат професійної підготовки (CFC).

Маючи диплом про професійне навчання, молоді люди можуть знайти роботу.

Вони також можуть здобути вищу професійну освіту, а потім вступити до університету.

Протягом останнього року обов'язкового шкільного навчання молоді люди мають самостійно шукати місце для професійного навчання на підприємстві. Батьки повинні підтримувати молодих людей.

Centre d'orientation scolaire et professionnelle et de psychologie scolaire (COSP) (Центр шкільної і професійної орієнтації та шкільної психології) надає для молоді безоплатні консультації та допомогу з вибором.

Додаток MY APP' допомагає молодим людям знайти професію, яка їх зацікавить, і знайти місце для професійного навчання.

Загальна освіта (продовження навчання)

Після обов'язкового шкільного навчання молоді люди також може продовжити навчання в школі.

Вони можуть навчатися в гімназії або загальноосвітній школі.

Гімназія

Навчання в гімназії триває 3 роки, і молоді люди отримують гімназійний атестат про загальну середню освіту. Гімназійний атестат дозволяє продовжити навчання в університеті або інституті.

Кантональна гімназія в Поррантрюї також пропонує двомовну німецько-французьку програму для бажаючих.

Загальноосвітня школа (ECG)

Навчання в загальноосвітній школі триває 3 роки, і учні отримують атестат про загальну освіту. Після отримання атестата учні можуть продовжити навчання ще на рік, щоб отримати спеціалізований атестат. Спеціалізований атестат дозволяє учням продовжувати навчання в Університеті прикладних наук (HES) за обраною спеціальністю.

Нарешті, для отримання атестату учні можуть скласти федеральні іспити безпосередньо, без обов'язкового завершення повного навчання. Можна готуватися до іспитів вільно, за програмами приватної школи або самостійно, в межах самоосвіти.

«Спорт. Мистецтво. Навчання»

З 12 років підлітки, які займаються спортом або мистецтвом на високому рівні, можуть записатися на програму «Спорт. Мистецтво. Навчання» (Sport-Arts-Etudes, SAE). Батьки мають подати письмовий запит до Департаменту освіти.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/shkola-ta-osvita/podalsha-osvita-serednia-shkola-ii

Перехідні програми

Після обов'язкового шкільного навчання деякі молоді люди ще не знають, яку освіту вони хочуть отримати. Або іноді їм ще потрібно доповнити свої шкільні знання чи знання французької мови. Або ж вони не знайшли місця для навчання. Перехідні програми дозволяють молодим людям знайти рішення протягом року. Centre d'orientation scolaire et professionnelle et de psychologie scolaire (COSP) (Центр шкільної і професійної орієнтації та шкільної психології) надає для молоді інформацію та консультації.

12 клас

Деяким молодим людям іноді потрібно завершити 12 клас обов'язкового шкільного навчання, щоб належно завершити навчальну програму 11 класу й покращити свої результати. Для цього батькам потрібно подати письмовий запит до школи до кінця лютого. Рішення приймає Департамент освіти.

12 клас німецькою мовою

Учень також може завершити 12 клас німецькою мовою, на заняттях 11 класу в школі кантону Базель-Ландшафт. Це дозволить йому покращити свої знання німецької мови. Учень має зареєструватись у своїй школі (кантону Юра) до кінця березня.

Додаткова програма

Додаткова програма призначена для учнів, яким потрібно покращити свої академічні знання перед початком шкільного курсу або професійного навчання.

Ця програма складається з 5 повних навчальних днів протягом одного року.

Щоб записатися на додаткову програму, потрібно скористатися застосунком MON APP'

Програма підготовки до подвійного навчання (підприємство + школа)

Іноді, перед початком професійного навчання, краще пройти попередню підготовку. Це допомагає покращити шкільні знання або ознайомитися з робочим середовищем. Програма підготовки до подвійного навчання складається з 2-3 днів навчання та 2-3 днів роботи на підприємстві щотижня.

Для молодих мігрантів існує **інтеграційна програма підготовки до професійного навчання [PAI](93811)**. Ця програма допомагає молодим людям покращити знання французької мови, математики та з інших шкільних предметів.

Щоб записатися на підготовку до подвійного навчання, потрібно скористатися застосунком MY APP'.

Рік профорієнтації

Буває, що молоді люди не можуть знайти підприємство для свого професійного навчання. Або ще не обрали свою майбутню професію. Вони можуть пройти річну програму з профорієнтації. Протягом цього року вони продовжують шкільне навчання й проходять стажування.

Щоб зареєструватися на річну програму з профорієнтації, потрібно скористатися застосунком MY APP'.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/shkola-ta-osvita/perekhidni-prohramy

Вища освіта й університети

У Швейцарії існує два типи вищих навчальних закладів: університети та університети прикладних наук (HES). Усі вищі навчальні заклади дотримуються Болонської системи: європейської системи вищої освіти. Також можливо здобути вищу освіту у формі постійного навчання.

Система вищих навчальних закладів

Серед швейцарських вищих навчальних закладів розрізняють університети та університети прикладних наук. В університетах прикладних наук навчання орієнтоване на практику; в університетах більше теоретична й академічна освіта. Обидва типи навчальних закладів мають однакову цінність. Вони дотримуються Болонської системи, європейської системи вищої освіти. Після закінчення навчання студенти отримують диплом, що визнається у всій Європі: ступінь бакалавра (приблизно 3 роки навчання), а потім ступінь магістра (приблизно 2 роки навчання).

Вступ до вищого навчального закладу

Швейцарський атестат зрілості гарантує вступ до університету або інституту.

Іноземні сертифікати про освіту не визнаються автоматично.

Ви маєте подати заявку безпосередньо до університету або інституту, де ви бажаєте навчатися.

Вимоги до вступу різняться залежно від університету.

Наприклад, деякі університети проводять іспити або вимагають пройти підготовчі курси.

Загалом, потрібні дуже хороші знання французької або німецької мови. За винятком курсів, що викладаються повністю англійською мовою.

Centre d'orientation scolaire et professionnelle et de psychologie scolaire (COSP) (Центр шкільної і професійної орієнтації та шкільної психології) надає безоплатні консультації щодо можливостей навчання у вищих навчальних закладах.

Вища професійна освіта

Окрім Hautes Écoles (HES) (Університетів прикладних наук), існують також Écoles Supérieures (ES) (Вищі професійні школи).

У цих навчальних закладах фахівці, які мають Федеральний сертифікат професійної підготовки (CFC), можуть отримати диплом Вищої професійної школи (ES). Цей диплом має той самий рівень, що й диплом HES, але є більш практичним і професійно орієнтованим.

Постійне навчання

Фахівці можуть спеціалізуватися в якійсь галузі й поглиблювати свої професійні знання завдяки постійному навчанню. Вони можуть отримати дипломи, як-от Федеральний диплом або Федеральне свідоцтво.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/shkola-ta-osvita/vyshcha-osvita-y-universytety

Визнання дипломів і підтвердження попереднього досвіду роботи

Іноземні дипломи й сертифікати про закінчення навчання не завжди визнаються у Швейцарії. Проте для деяких професій диплом обов'язковий. У певних випадках отримати визнання іноземного диплома можливо. Ваш іноземний диплом не визнано? Або диплом відсутній? У цьому разі ви можете отримати підтвердження свого попереднього досвіду роботи. Іншими словами, це означає визнання вашого професійного й особистого досвіду.

Визнання дипломів: для регламентованих професій

Чи маєте ви іноземний диплом?

За певних умов ви можете подати запит на визнання вашого диплома. Якщо ваш диплом буде визнано, його можна вважати еквівалентним швейцарському диплому або сертифікату про закінчення навчання.

Для деяких професій (у сферах охорони здоров'я, освіти й права) для роботи у Швейцарії потрібне офіційне визнання іноземного диплома. Ці професії захищено. Наприклад, це професії: лікар, медсестра, викладач або юрист.

Визнання диплома (проходження процедури визнання) платне.

На вебсайті [Reconnaissance.swiss](https://reconnaissance.swiss) Secrétariat d'État à la formation, à la recherche et à l'innovation (SEFRI) (Державного секретаріату з питань освіти, досліджень та інновацій) пояснюється процедура, якої слід дотримуватися залежно від професії. Також там наведено контактну інформацію відповідних відділів.

Сертифікація рівня: для нерегламентованих професій

Для більшості професій офіційне визнання диплома не потрібне для роботи у Швейцарії.

Наприклад, це професії: кухар, механік, IT-спеціаліст, графічний дизайнер, викладач-інструктор для дорослих тощо.

Для цих професій ви можете запросити сертифікацію рівня. Ця сертифікація засвідчить цінність вашого іноземного диплома у швейцарській системі освіти. Вона може також бути корисною для пошуку роботи.

На вебсайті reconnaissance.swiss Secrétariat d'État à la formation, à la recherche et à l'innovation (SEFRI) (Державного секретаріату з питань освіти, досліджень та інновацій) надано багато корисної інформації.

Підтвердження попереднього досвіду роботи

Не маєте диплома?

Ви можете спробувати отримати визнання вашої професійної кар'єри, професійного й особистого досвіду. Весь цей досвід може бути визнаний як частина професійного диплома (CFC або AFP) або навіть повний диплом. Цей процес називається «підтвердження попереднього досвіду роботи».

Centre d'orientation scolaire et professionnelle (COSP) (Центр шкільної і професійної орієнтації) кантону Юра надає інформацію про таке підтвердження. Там вас проконсультують щодо цього процесу, це безплатно.

Повторне отримання сертифіката про закінчення навчання

У вас є професійний досвід, але немає визнаного диплома або сертифіката про закінчення навчання? Ви можете отримати швейцарський сертифікат про закінчення навчання в межах професійної освіти.

Процес повторного отримання сертифіката залежить від освіти, професійного досвіду й віку. У будь-якому випадку ви маєте добре знати французьку мову (рівень B1/B2).

Для отримання додаткової інформації зверніться до Centre d'orientation scolaire et professionnelle (COSP) (Центру шкільної і професійної орієнтації). Це безплатно.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/shkola-ta-osvita/vyznannia-dyplomiv-i-pidtverdzennia-poperednyo-ho-dosvidu-roboty

Вивчення французької

Вивчення французької важливе для розуміння один одного, а також для пошуку роботи або навчання. Крім того, це допомагає розв'язувати повсякденні проблеми.

Уроки французької мови в кантоні Юра

Програма COMUNICA пропонує курси французької мови для іноземців, від початкового (A1) до просунутого (B2) рівня. Ці курси недорогі. До того ж програма COMUNICA включає курси грамотності для людей, які не володіють нашим алфавітом або мають труднощі із читанням чи письмом.

Деякі громади оплачують частину реєстраційних зборів.

Центр підтримки та освіти для жінок і сімей (CAFF) пропонує курси французької мови для жінок із доглядом за дітьми на місці. Ці курси недорогі.

У регіоні є і інші курси французької мови.

До того ж AJAM пропонує мовні курси спеціально для людей, які отримали притулок

Який рівень французької мови?

«Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (CECR)» часто використовують для визначення рівня володіння французькою мовою.

Ця шкала варіюється від рівня A1 (початківець) до рівня C2 (досконале володіння).

Для проходження курсу професійної підготовки часто потрібен рівень B1 або B2.

Тест «fide» оцінює ваш рівень володіння французькою мовою для повсякденного життя у Швейцарії. У ньому перевіряється рівень володіння усною (говоріння) і письмовою мовою. Результати публікуються в «Мовному паспорті». Цей паспорт можна використовувати для пошуку роботи, подання заяви на отримання дозволу на проживання або дозволу на тимчасове перебування, а також для подання заяви на отримання громадянства Швейцарії.

Французька мова та діти

Діти, які говорять іноземними мовами, повинні якомога швидше почати контактувати з франкомовними дітьми. Важливо, щоб вони вивчили французьку мову до того, як підуть до школи. Ясла, дитячі садки або спеціальні пропозиції для батьків і дітей чудово підходять для цього.

Крім того, батьки повинні багато спілкуватися зі своїми дітьми рідною мовою. Це також важливо.

Наприклад: багато розмовляти з дітьми, слухати їх, розповідати їм історії їхньою мовою.

Діти, які відвідують школу, також можуть відвідувати заняття рідною мовою. Ці курси називаються курсами рідної мови та культури (les cours de langue et de culture d'origine) (LCO). Зазвичай ці курси організовуються посольством, консульством або асоціацією країни походження.

Школи надають усю інформацію про курси LCO.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.bonjour-jura.ch/uk/shkola-ta-osvita/vyvchennia-frantsuzkoyi